

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ MARIJAMPOLĖS PATAISOS NAMUS IR KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE TEISINGUMO MINISTERIJOS

2022-08-16 Nr. 4D-2022/1-635
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. gegužės 26 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (2022-06-09 priedas prie skundo Nr. P-1482; 2022-06-13 priedas prie skundo Nr. P-1506, 2022-06-16 priedas prie skundo Nr. P-1558 ir 2022-07-14 priedas prie skundo Nr. P-1789) dėl Marijampolės pataisos namų (toliau vadinama ir - Marijampolės PN) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su sprendimu gražinti jį iš atvirosios kolonijos į pataisos namus, bei netinkamai pateikus atsakymus į jo kreipimusis, taip pat dėl Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD) pareigūnų veiksmų galimai netinkamai išnagrinėjus kreipimąsi (toliau vadinama ir – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, aprašytos šios:

2.1. „Š. m. vasario 22 d. buvo man suteiktas be sargybos statusas ir turėjau būti perkeltas į atvirąją koloniją, kur kiti yra be sargybiniai“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2022-05-01 atėjo į 2 būrį atvirosios kolonijos viršininkas ir man pasiūlė dirbti atvirojoje kolonijoje ūkio dalyje visokius darbus [...]. Aš sutikau, ir parašiau prašymą dėl perkėlimo į atvirąją koloniją ir kad ten dirbsiu visus ūkio darbus. 2022-05-03 aš buvau perkeltas į atvirąją koloniją, kur yra ir kiti be sargybiniai.“

2.5. „Ir jau 2022-05-05 16.30 val. atėjo pareigūnas ir sako „užteks čia būti, einam atgal į zoną“. Paskui mačiau direktoriaus įsakymą naikinti 2022-05-03 Nr. 619 pavaduotojo įsakymą, ir perkelti mane atgal. Tačiau ant 2022-05-03 Nr. 619 įsakymo yra 7 nuteistųjų pavardės dėl perkėlimo į kitus būrius, bet nei vieno niekur negražino, taip pasielgta tik su manimi vienu“.

2.6. „[...] pridedu KD atsakymą į mano 2022-05-20. Atsakymas visiškai neatitinka tikrovės [...]“.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. birželio 2 d. raštu Nr. 4D-2022/1-635/3D-1297 kreipėsi į Marijampolės PN, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2022 m. birželio 14 d. Seimo kontrolierė gavo Marijampolės PN raštą Nr. 1S-4925; rašte ir

jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1 „Pagal Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymą „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“ Nr. N-619 (pridedama), pareiškėjas buvo perkeltas iš 2 nuteistųjų būrio į 29 būrį (atvirąją koloniją).“

4.2. „Pagal Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. gegužės 5 d. įsakymą „Dėl Marijampolės pataisos namų direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. N-619 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“ pripažinimo netekusiu galios“ Nr. N-630 (pridedama), vadovaujantis Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2022 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. P-184 „Dėl pavedimo G. Š. atlikti Marijampolės pataisos namų direktoriaus pareigybei nustatytas funkcijas“ ir Marijampolės PN 1-ojo resocializacijos skyriaus viršininko K. L. 2022 m. gegužės 5 d. tarnybiniu pranešimu Nr. LV-1645 „Dėl Marijampolės pataisos namų direktoriaus 2022-05-03 d. Įsakymo Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą Nr. N-619 panaikinimo“, Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. N-619 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“ pripažintas netekusiu galios. Pagal Marijampolės PN 1-ojo resocializacijos skyriaus viršininko 2022-05-05 tarnybinių pranešimą „Dėl Marijampolės pataisos namų direktoriaus 2022-05-03 d. įsakymo Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą Nr. N-619 panaikinimo“ Nr. LV-1645 (pridedama), atsižvelgiant į tai, kad Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2022-05-02 įsakymu Nr. P-184, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus pavaduotojui G.Š. pavesta atlikti Marijampolės PN direktoriaus pareigybei nustatytas funkcijas nuo 2022-05-02, o Marijampolės PN direktoriaus 2022-05-03 įsakymą Nr. N-619 pasirašė direktoriaus pavaduotojas Z. K., šis įsakymas neturi teisinės galios, nes 2022-05-03 įsakymus turėjo pasirašyti paskirtas vadovas.“

4.3. „Pareiškėjas pasirašytinai supažindintas su Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. gegužės 5 d. įsakymu „Dėl Marijampolės pataisos namų direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. N-619 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“ pripažinimo netekusiu galios“ Nr. N-630. Pateikiame tai įrodančius dokumentus.“

4.4. „X atlikdamas bausmę Marijampolės pataisos namuose nedirbo, todėl neatitiko visų sąlygų išdėstytų Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 154 str. Iš įmonių UAB „A“, UAB „B“ nebuvo gauta jokie dokumento ar patvirtinimo, kad nuteistasis yra įdarbinamas ar kviečiamas į darbo pokalbį. Taip pat buvo susisiekiama su UAB „A“ vadovu, kuris informavo, kad įmonėje šiuo metu darbuotojų nereikia, dėl darbuotojų poreikio ir galimų darbo pokalbių įmonės vadovas informuos Marijampolės PN administracijos darbuotojus. X buvo pateikęs pažymą, kad išleidus jį dirbti be sargybos ar palydos, planuojamas įdarbinimas UAB „C“. Derinant klausimą dėl išvedimo į darbą, UAB „C“ atstovai informavo, kad šiuo metu darbuotojų nereikia. Pateikiame pareiškėjo rašytus skundus, prašymus ir atsakymus į juos dėl įsidarbinimo susijusio su išvedimu į be sargybą.“

4.5. „Pagal Marijampolės PN 2022 m. vasario 23 d. protokolą „Dėl suteikimo teisės vyksti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ribų“ Nr. LV-695 (pridedama), 2022 m. vasario 23 d. komisija apsvarstė 8 nuteistųjų kandidatūras dėl teisės suteikimo vyksti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ribų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 154 str. reikalavimais, komisija siūlė suteikti teisę vyksti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ribų 8 nuteistiesiems, kurių tarpe buvo ir Pareiškėjas, tačiau pagal Marijampolės PN 1-ojo resocializacijos skyriaus viršininko 2022-05-09 tarnybinių pranešimą „Dėl teisės vyksti be sargybos arba palydos nuteistajam X suteikimo eigos“, pareiškėjas buvo pateikęs pažymą, kad išleidus jį dirbti be sargybos ar palydos, planuoja įsidarbinti UAB „C“. Derinant klausimą dėl išvedimo į darbą, UAB „C“ atstovai informavo, kad šiuo metu darbuotojų nereikia. 2022-05-02 pareiškėjas pateikė prašymą, kad sutinka eiti dirbti ūkio darbus. Parengus pažymą dėl atitikimo be sargybos reikalavimams, pareiškėjas 2022-02-23 buvo svarstytas drausmės komisijoje dėl teisės suteikimo vyksti be sargybos

ar palydos už pataisos įstaigos ribų. Komisijoje buvo nutarta siūlyti išleisti pareiškėją dirbti be sargybos ar palydos. Nuo 2022-02-23 pareiškėjui buvo siūlyta eiti tartis pas įvairius darbdavius dėl darbo, nes UAB „C“ neįsidarbino, o į kitus siūlomus darbus eiti dirbti nesutiko. 2022-05-02 nesutiko, kad paskirtas vertintojas jam atliktų pakartotinio nusikalstamumo rizikos vertinimą, todėl neliko pagrindo nustatyti pažangą mažinti nusikalstamo elgesio riziką. Nebuvo darbovietės, kurią būtina nurodyti ir dėl to nebuvo priimtas nutarimas dėl teisės nuteistajam išvykti be sargybos arba be palydos.“

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

5. Viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

- 3 straipsnis. *Viešojo administravimo principai* – „5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 12) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu; [...]“;

- 10 straipsnis. *Administracinių sprendimų priėmimas* – 1. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus. 2. Privalomus reikalavimus asmenims nustato tik teisės aktų pagrindu priimti administraciniai sprendimai. 3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus. 4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

- 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas;
- 2) administracinio sprendimo data;
- 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris;
- 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos;
- 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės;
- 6) administracinio sprendimo motyvai;
- 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką;
- 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

6. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.“

6. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės), aktualios nuostatos:

„42. Į prašymą ar skundą paprastai atsakoma tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas. [...].

[...]

45. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

[...]

47. Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) sprendimuose, be kita ko, nurodyta:

7.1. „[...] gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (VAĮ 8 str. 1 d.) (2012 m. gegužės 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012)“.

7.2. „Individualus administracinis aktas, kuriame pakankamai išsamiai nėra nurodomos aplinkybės ir teisės normos, kuriomis yra grindžiamas teisės aktas, neišaiškinama jo apskundimo tvarka, neatitinka ir gero viešojo administravimo principo. Gero viešojo administravimo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą (2013 m. gegužės 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A444-878/2013)“.

7.3. „Viešojo administravimo subjektas, priėmęs neigiamas pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamą sprendimą priėmimą (2018 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4498-520/2018).

7.4. „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo

administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). (2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012)“.

7.5 „[...] jei atitinkamas individualus administracinis aktas yra priimamas ankstesnių procedūrinių dokumentų pagrindu, tokiu atveju individualiame administraciniame akte nėra būtina pakartoti tuose dokumentuose nustatytas aplinkybes. Tokiu atveju individualaus administracinio akto įžanginėje dalyje pakanka nurodyti tuos procedūrinius dokumentus, kurių pagrindu priimtas individualus administracinis aktas, ir juos pridėti prie individualaus akto (2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-1440/2014; 2015 m. vasario 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-327-146/2015; 2015 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1266-624/2015; 2015 m. balandžio 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-26-552/2015; 2015 m. balandžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-410-552/2015; 2015 m. gegužės 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1456-143/2015)“.

Tyrimo išvados

8. Atsižvelgiant į Skunde išdėstytas aplinkybes, išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

8.1. dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų susijusių su sprendimu grąžinti Pareiškėją iš atvirosios kolonijos į pataisos namus;

8.2. dėl Marijampolės PN ir KD pareigūnų veiksmų netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimusis.

Dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų susijusių su sprendimu grąžinti Pareiškėją iš atvirosios kolonijos į pataisos namus

9. Pareiškėjas Skunde rašo, jog jo atžvilgiu Marijampolės PN administracija priėmė sprendimą, grąžinti jį iš atvirosios kolonijos į pataisos namus, su kuriuo jis nebuvo supažindintas ir kurio jis nesuprato, o pataisos namų administracija jam jo nepaaiškino.

10. Nagrinėdami pareiškėjų skundus, Marijampolės PN, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo principų, išsamumo principo. Marijampolės PN pareigūnai savo veikloje, be kitų principų, turi laikytis ir gero administravimo principo.

Pagal nustatytą VAĮ teisinį reglamentavimą administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai (šios pažymos 5 punktą).

11. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas remiantis Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. N-619 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“, buvo perkeltas iš 2 nuteistųjų būrio į 29 būrį (atvirąją koloniją). 2022 m. gegužės 5 d. Marijampolės PN direktorius priėmė įsakymą „Dėl Marijampolės pataisos namų direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. N-619 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“ pripažinimo netekusiu galios“ Nr. N-

630, kuriuo panaikino Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymą Nr. N-619 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“. Priimtame įsakyme nurodyta, jog vadovaujantis KD direktoriaus 2022-05-02 įsakymu Nr. P-184 "Dėl pavedimo G. Š. atlikti Marijampolės PN direktoriaus pareigybei nustatytas funkcijas" ir gegužės 5 d. tarnybiniu pranešimu Nr. LV-1645 "Dėl Marijampolės PN direktoriaus 2022-05-03 įsakymo "Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą" Nr. N-619 panaikinimo“, 2022-05-03 d. įsakymas Nr. 619 pripažįstamas netekusiu galios.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas su minėtu įsakymu buvo supažindintas – ant įsakymo yra įrašas „susipažinau“, Pareiškėjo vardas, pavardė, data ir parašas. Skunde Seimo kontrolierei Pareiškėjas nurodo, kad iš minėto įsakymo turinio nesuprato motyvų, kodėl jam yra bloginama jo padėtis ir jis yra grąžinamas iš atvirosios kolonijos į pataisos namuose esantį būrį.

12. Pagal LVAT praktiką, gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą. Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą. Jei atitinkamas individualus administracinis aktas yra priimamas ankstesnių procedūrinių dokumentų pagrindu, tokiu atveju individualiame administraciniame akte nėra būtina pakartoti tuose dokumentuose nustatytas aplinkybes. Tokiu atveju individualaus administracinio akto įžanginėje dalyje pakanka nurodyti tuos procedūrinius dokumentus, kurių pagrindu priimtas individualus administracinis aktas, ir juos pridėti prie individualaus akto. (šios pažymos 7 punktas).

13. Pareiškėjas 2022 m. gegužės 5 d. Marijampolės PN direktoriaus įsakymu buvo grąžintas iš atvirosios kolonijos atgal į būrį, esantį pataisos namuose, pačiame įsakyme, su kuriuo Pareiškėjas buvo supažindintas, nenurodant šio sprendimo motyvų. Minėtame sprendime įvardijami tik įsakymas ir tarnybinis pranešimas, kuo remiantis pripažįstamas netekęs galios Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. N-619 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą“, kuriuo Pareiškėjas ir buvo perkeltas iš pataisos namuose esančio būrio į atvirąją koloniją.

Pažymėtina, kad administracinio sprendimo motyvavimo pareiga reiškia, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas remiasi priimdamas administracinį aktą, o pats motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir tikslus, pakankamas.

Kadangi tarnybinis pranešimas paaiškina, motyvuoja priimtą administracinį sprendimą, todėl jis yra sudedamoji administracinio sprendimo (šiuo atveju – įsakymo) dalis.

Iš to kas išdėstyta, darytina išvada, kad Marijampolės PN direktoriaus priimtas sprendimas laikytinas nepakankamai motyvuotu, jame nėra pateikta jokių aiškių argumentų, kodėl Pareiškėjui minėtu sprendimu pabloginama jo padėtis grąžinant jį iš atvirosios kolonijos į būrį, o tik įvardijami įsakymas ir tarnybinis pranešimas, kurių pagrindu naikinamas 2022-05-03 įsakymas "Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą" Nr. N-619. Nenurodžius motyvų pačiame įsakyme, Marijampolės PN administracija turėjo pateikti tarnybinių pranešimą, kaip įsakymo sudedamąją dalį bei kartu su įsakymu pateikti Pareiškėjui susipažinti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjo Skundo dalis dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su sprendimu grąžinti jį iš atvirosios kolonijos į pataisos namus yra pagrįsta.

kreipimuisis

12. Pareiškėjas Skunde rašo, jog su prašymais ir skundais kreipėsi į Marijampolės PN ir KD administraciją dėl gražinimo atgal į atvirąją koloniją bei dėl darbo, tačiau nesutinka su jam pateiktais atsakymais.

13. Nagrinėdami pareiškėjų skundus, tiek Marijampolės PN, tiek ir KD, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo principų, išsamumo principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; atsakymas pareiškėjui turi būti pateiktas per teisės aktuose nustatytus terminus.

Vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, institucija, gavusi prašymą, turi jį išnagrinėti ir pateikti atsakymą pagal jo turinį bei per teisės aktuose nustatytą terminą (šios pažymos 5 punktas).

14. Pareiškėjas su 2022-05-09 prašymu (reg. 2022-05-10 Nr. 2G-1355), kreipėsi į Marijampolės PN administraciją, kad būtų nuvežtas į pokalbį su darbdaviu dėl įsidarbinimo. Marijampolės PN administracija 2022-05-19 į Pareiškėjo prašymą pateikė atsakymą Nr. 2S-1144, kuriame paaiškino, kad pataisos namų administracija susisieki su darbdaviu, kuris juos informavo, kad šiuo metu darbuotojų nereikia, todėl Pareiškėjas ir nebuvo vežamas. Atsakyme nurodyta jo apskundimo tvarka.

2022-05-09 prašymu (reg. 2022-05-10 Nr.1354) Pareiškėjas kreipėsi į Marijampolės PN administraciją prašydamas paaiškinti, kodėl jis buvo gražintas atgal iš atvirosios kolonijos į būrį. Marijampolės PN administracija 2022-06-09 pateikė atsakymą Nr. 2S-1290, kuriame paaiškinta, kokių teisiniu pagrindu remiantis buvo panaikintas 2022-05-03 įsakymas Nr. N-619 "Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą", kuriuo vadovaujantis Pareiškėjas ir buvo perkeltas į atvirąją koloniją. Taip pat atsakyme nurodytas teisinis reglamentavimas ir kriterijai, kuo remiantis nuteistajam gali būti suteikta teisė be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos ribų. Atsakyme nurodyta jo apskundimo tvarka.

2022-05-12 Pareiškėjas su skundu (reg. 2022-05-13 Nr. 2G-1382) kreipėsi į Marijampolės PN administraciją dėl to, kad jis nenuvežamas į pokalbį su darbdaviu, taip pat dėl to, kad jam buvo suteikta teisė be sargybos vykti už įstaigos ribų ir jam nepavyksta įsidarbinti. Marijampolės PN administracija 2022-06-10 pateikė Pareiškėjui atsakymą Nr. 2S-1301, kuriame jam paaiškino, kad teisę suteikti be sargybos ir be palydos išvykti už įstaigos ribų pasiūlė suteikti Drausmės komisija, tačiau įstaigos vadovas nesutiko su minėtu pasiūlymu. Atsakyme paaiškinta, kodėl buvo panaikintas 2022-05-03 įsakymas Nr. N-619 "Dėl nuteistųjų perkėlimo iš vieno būrio, brigados, gyvenamosios patalpos (kamos) į kitą", dėl kurio jis buvo gražintas iš atvirosios kolonijos į būrį, taip pat atsakyme nurodyta informacija, kad Marijampolės PN administracija susisieki su Pareiškėjo minėtu darbdaviu, kuris informavo, kad įmonėje šiuo metu darbuotojų nereikia. Atsakyme taip pat nurodyta ir rašto apskundimo tvarka.

Pareiškėjas su 2022-05-20 skundu (reg. 2022-05-24 Nr. 1639) kreipėsi į KD dėl Marijampolės PN jam pateikto 2022-05-19 atsakymo Nr.2S-1144, skundėsi, kad Marijampolės PN administracija neteisėtai jį perkėlė iš atvirosios kolonijos atgal į būrį, taip pat, kad nenuveža pas darbdavį dėl darbo pokalbio. KD administracija pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame paaiškino kad 2022 m. vasario mėnesį jam buvo suteikta teisė be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos ribų, tačiau realiai šia teise jis nepasinaudojo, nes nepavyko įsidarbinti. Taip pat KD atsakyme paaiškino Pareiškėjui, kodėl jis buvo sugražintas iš atvirosios kolonijos į būrį, taip pat nurodė teisinį reglamentavimą ir kriterijus, pagal kuriuos nuteistajam gali būti suteikta teisė vykti be sargybos arba

be palydos už pataisos įstaigos ribų. Atsakyme taip pat nurodyta rašto apskundimo tvarka.

Iš to kas išdėstyta, darytina išvada, kad Marijampolės PN ir KD administracija į Pareiškėjo prašymus ir skundus atsakymus pateikė tinkamai, vadovaudamiesi VAĮ ir Taisyklių nuostatomis, todėl Pareiškėjo skundo dalis dėl Marijampolės PN ir KD pareigūnų veiksmų netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi atmetina.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su sprendimo atitikimu VAĮ reikalavimams, pripažinti **pagrįstu**.

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Marijampolės PN ir Kalėjų departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai nagrinėjant jo kreipimuisi, **atmesti**.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

17. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, **Marijampolės pataisos namų direktoriui** rekomenduojama: imtis priemonių, kad ateityje individualūs administraciniai sprendimai būtų rengiami vadovaujantis VAĮ nustatytų reikalavimų - turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai (jeigu sprendimo motyvai nėra perrašomi į sprendimą, o lieka surašyti tik procedūriniame dokumente, šis dokumentas turi būti pridedamas prie sprendimo, su juo turi būti supažindinamas asmuo, dėl kurio yra priimtas sprendimas)

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į **Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos**.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė